

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO
NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

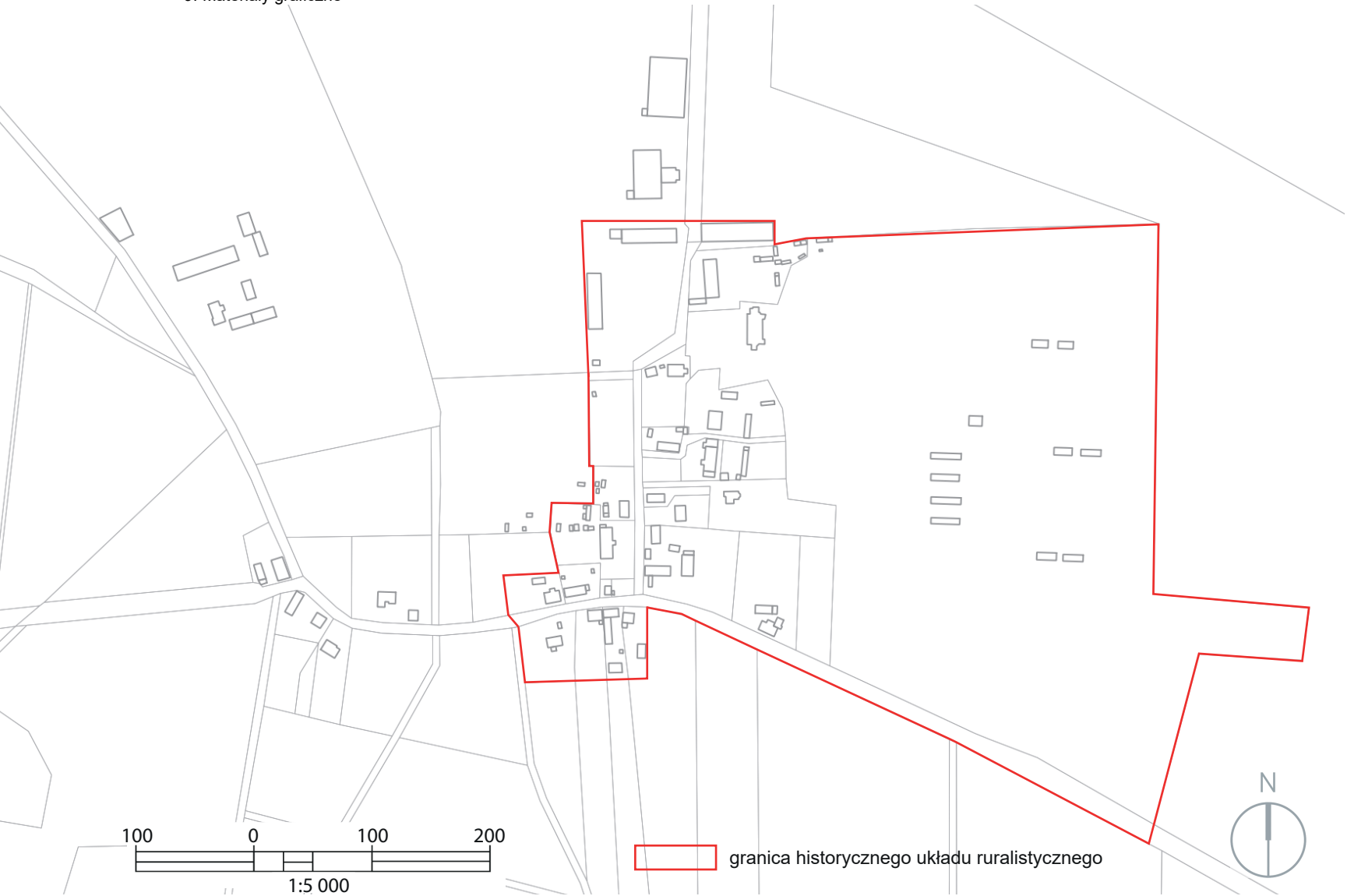
2. Czas powstania

1600 r.; XIX w.

3. Miejscowość

W Z I ą c h o w o
M a ł e

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat milicki

Gmina Milicz

6. Współrzędne geograficzne

51°35'24"N 17°26'20"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1600 r. Klein Wschonkofa; 1787 r. Klein Tschunkawe, Klein Wzungowa; 1937 r. Preussenfeld

Historia wsi:

Miejscowość wzmiankowana od 1600 r. jako folwark z owczarnią należący do posiadłości dworskiej. W 1787 r. znajduje się tam dom zarządcy i folwark, 11 zagrodników i 6 chałupników. Ponadto wiatrak, 1 budynek gminny i 4 inne. Łącznie w 20 domach mieszka 136 osób. Właścicielem majątku jest Bornack, który odkupił wieś od von Koelischa. W 1845 r. wymienia się pałac, folwark z owczarnią, kuźnię, wiatrak i 22 domy. Na 175 mieszkańców 9 to katolicy. Posiadłość należy do von Heydebranda i Lasa aż do 1937 r. Na początku XX w. liczy ona 258 ha, w tym 198 ha pól uprawnych. W 1937 r. wskazuje się na założenie parkowe i ogród przy pałacu.

Układ przestrzenny:

Wieś przyfolwarczna, sytuowana przy drodze na osi wschód-zachód. Część domów rozlokowana wzdłuż drogi prowadzącej do pałacu. Zespół położony na północ od głównej drogi. Ruiny pałacu oraz park w złym stanie. Budynki folwarczne wraz z nawierzchnią częściowo zachowane. Na terenie założenia parkowego powstał obszar hodowlany, wydzielony ogrodzeniem betonowym. Znajdują się również ruiny wozowni czy kaplicy wraz z cmentarzem rodowym, do którego prowadzi zjawiskowa aleja w we wschodnim narożniku parku. Zabudowę wsi stanowiły skromne obejścia chłopskie.

Stanowiska AZP:

brak zlokalizowanych stanowisk w granicach układu wsi.

Postulaty konserwatorskie:

utrzymanie relacji przestrzennych na terenie założenia pałacowo-parkowego z folwarkiem; zachowanie i rewaloryzacja układu przestrzennego przez utrzymanie charakteru wsi i poprzez wprowadzenie zabudowy szczytowo lub kalenicowo względem osi drogi w 1. linii zabudowy lub poprzez zamykanie czworobocznych zagród; wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznej zieleni, ochrona nawierzchni

Istniejące zagrożenia:

Degradacja obszaru parkowego oraz pozostałości pałacu i kaplicy; wprowadzanie współczesnej zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych, tworzenie nowych linii zabudowy na obszarach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pola, rozbiórka i przekształcanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów

Bibliografia:

Wytyczne konserwatorskie dla planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, OBiDZ Wrocław 1993

Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 7. Bd. S. 418

Knie J. G., Alphabetisch-statistisch- topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien, Breslau 1845, S. 699

Meßtischblatt, oprac. 1886, popr. i wyd. 1888, skala 1: 25 000

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr inż. Łozba
Małgorzata Kowalczyk